

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Креативні
технології та дизайн в сучасній школі»

Розробник(и): ФОП Дячук Людмила Федорівна, ЄДРПОУ 2384007045

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Л. Ф. Дячук

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми - Програма актуальна через необхідність розвитку інженерного мислення та креативності учнів у процесі створення виробів.

Цільова група: Вчителі трудового навчання та технологій.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми - Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації - Вдосконалення методики викладання технологічної освітньої галузі.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування технік декорування та конструювання
- Вивчення основ графічного дизайну
- Розробка проектів з виготовлення авторських виробів

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- технологічна
- креативна
- підприємницька

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі зможуть навчати учнів створювати конкурентоспроможні вироби та розвиватимуть їхній естетичний смак.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Комікс та мультфільм за 10 хвилин: онлайн-сервіси для створення яскравих історій для цікавого уроку	1	1-29	2-30
2	Ігрові елементи та музичні руханки на уроках НУШ онлайн. Інструменти	1	1-29	2-30
3	Створення онлайн уроків. Тести. Зворотній зв'язок з вчителем.	1	1-29	2-30
4	Сервіси для створення інтерактивних навчальних матеріалів.	1	1-29	2-30
5	Сучасні напрямки викладання handmade в трудовому навчанні.	1	1-29	2-30
6	Інфографіка і засоби візуалізації в навчальному процесі	1	1-29	2-30
7	Ефективні методи та інструменти для організації освітнього процесу на уроках технологій та трудового навчання у 5 класах НУШ.	1	1-29	2-30
8	Використання візуальних методів для залучення учнів та підвищення ефективності навчання	1	1-29	2-30
9	Розкриття потенціалу розуму: методи ефективного запам'ятовування.	1	1-29	2-30
10	Покращення досвіду навчання: організація якісного освітнього процесу за допомогою Google.	1	1-29	2-30
11	Впровадження STEM підходів на уроках 'Трудове навчання'	1	1-29	2-30
12	Моделювання, проєктування, конструювання сучасного уроку технології в 6 класі НУШ.	1	1-29	2-30
13	Технології. НУШ 6 клас. Підвищення кваліфікації.	1	1-29	2-30
14	Трудове навчання. НУШ 6 клас. Підвищення кваліфікації.	1	1-29	2-30
15	Розвиток предметної компетентності. Проєктно-технологічна діяльності на уроках Технології.	1	1-29	2-30
16	Розвиток предметної компетентності. Проєктно-технологічна діяльності на уроках трудового навчання.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
17	Методи проектування: інструменти для успішної проектно-технологічної діяльності учнів на уроках технології у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Комікс та мультфільм за 10 хвилин: онлайн-сервіси для створення яскравих історій для цікавого уроку

Ключові питання теми: Легка і зрозуміла подача інформації у мультфільмах та коміксах не втомлює довгими текстами, більш того, зацікавлює, відповідно, процесом перегляду та читання. Комікси всесвітньо відомого карикатуриста Ларрі Гонніка серії «Природнича наука у коміксах», наприклад, популяризують такі часто складні для сприйняття алгебру, фізику, хімію та інші. Для тих же, хто не вміє малювати, та при цьому бажає розповідати про науку цікаво й зрозуміло, існують онлайн-сервіси. Там є заготовки, що зберігає час на інші справи.

Тема 2. Ігрові елементи та музичні руханки на уроках НУШ онлайн. Інструменти

Ключові питання теми: Школа завжди потребує нових знань, нових навичок та умінь, тому кожного дня треба слідкувати за розвитком освіти і всього, що пропонує сучасність. Тому саме я хочу дати вам те, що допоможе цікавіше проводити уроки, робити вашу працю позитивнішою та легкою. Ми з вами: потанцюємо, повчимося, отримаємо гарний настрій та здоров'я!

Тема 3. Створення онлайн уроків. Тести. Зворотній зв'язок з вчителем.

Ключові питання теми: Запустити онлайн-школу самостійно вважається складним завданням. Вміти розбиратися, як загрузити матеріали уроку на платформу, підключити та налаштувати настрої розсилки, проводити вебінари, відстежувати ефективність навчання.

Тема 4. Сервіси для створення інтерактивних навчальних матеріалів.

Ключові питання теми: Ознайомлення з основними безкоштовними сервісами для розробки інтерактивних навчальних матеріалів

Тема 5. Сучасні напрямки викладання handmade в трудовому навчанні.

Ключові питання теми: Ознайомити педагогів предметників - трудовиків з новітніми напрямками у викладанні теми 'Handmade' під час карантину у дистанційній формі освіти

Тема 6. Інфографіка і засоби візуалізації в навчальному процесі

Ключові питання теми: Інформатична графіка та візуалізація: переваги використання, алгоритми створення, story в малюнках, інструменти і ресурси для створення інфографіки, робота з безкоштовними та умовно-безкоштовними додатками, корисні джерела та рекомендації

Тема 7. Ефективні методи та інструменти для організації освітнього процесу на уроках технологій та трудового навчання у 5 класах НУШ.

Ключові питання теми: Сучасна ситуація в освіті дуже швидко змінюється. Перехід на віддалене навчання навесні 2020 року став

переломним моментом для багатьох з нас, змусив шукати ефективні методи та інструменти для організації освітнього процесу. Виступ побудовано таким чином, щоб проілюструвати як і за допомогою яких інструментів організувати уроки трудового навчання і технологій на дистанційному навчанні

Тема 8. Використання візуальних методів для залучення учнів та підвищення ефективності навчання

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 9. Розкриття потенціалу розуму: методи ефективного запам'ятовування.

Ключові питання теми: Під час тренінгу педагоги матимуть змогу ознайомитися з процесами пам'яті та навчитися методам ефективного запам'ятовування

Тема 10. Покращення досвіду навчання: організація якісного освітнього процесу за допомогою Google.

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 11. Впровадження STEM підходів на уроках 'Трудове навчання'

Ключові питання теми: Сучасна ситуація в освіті дуже швидко змінюється. Перехід на віддалене навчання навесні 2020 року став переломним моментом для багатьох з нас, змусив шукати ефективні методи та інструменти для організації освітнього процесу. Виступ побудовано таким чином, щоб проілюструвати як і за допомогою яких інструментів організувати уроки трудового навчання і технологій на дистанційному навчанні

Тема 12. Моделювання, проєктування, конструювання сучасного уроку технології в 6 класі НУШ.

Ключові питання теми: Практичне втілення ідей НУШ на уроках технології формує найкращі умови навчання, виховання та розвитку особистості. Доступність і простота в технологічному виконанні мають бути основними критеріями відбору та розробки навчального матеріалу, а використання різноманітних форм, методів і прийомів повинні створювати атмосферу творчого пошуку. Для досягнення такої мети рекомендовано розробити дорожню карту проєкту: оглянути всю тему та розподілити її на уроки згідно зі змістовим навантаженням, передбачити узгодження різних форм, можливості повторення та закріплення вивченого, а також попередньої підготовки здобувачів освіти до засвоєння нового матеріалу.

Тема 13. Технології. НУШ 6 клас. Підвищення кваліфікації.

Ключові питання теми: Практичне втілення ідей НУШ на уроках технології формує найкращі умови навчання, виховання та розвитку особистості. Доступність і простота в технологічному виконанні мають бути основними критеріями відбору та розробки навчального матеріалу, а використання різноманітних форм, методів і прийомів повинні створювати атмосферу творчого пошуку. Для досягнення такої мети рекомендовано розробити дорожню карту проєкту: оглянути всю тему та розподілити її на уроки згідно зі змістовим навантаженням, передбачити узгодження різних форм, можливості повторення та закріплення

вивченого, а також попередньої підготовки здобувачів освіти до засвоєння нового матеріалу.

Тема 14. Трудове навчання. НУШ 6 клас. Підвищення кваліфікації.

Ключові питання теми: Практичне втілення ідей НУШ на уроках технології формує найкращі умови навчання, виховання та розвитку особистості. Доступність і простота в технологічному виконанні мають бути основними критеріями відбору та розробки навчального матеріалу, а використання різноманітних форм, методів і прийомів повинні створювати атмосферу творчого пошуку. Для досягнення такої мети рекомендовано розробити дорожню карту проекту: оглянути всю тему та розподілити її на уроки згідно зі змістовим навантаженням, передбачити узгодження різних форм, можливості повторення та закріплення вивченого, а також попередньої підготовки здобувачів освіти до засвоєння нового матеріалу.

Тема 15. Розвиток предметної компетентності. Проектно-технологічна діяльності на уроках Технології.

Ключові питання теми: Необхідність вивчення учнями креслення зумовлена не тільки його винятковим значенням у сучасному житті, а й тією величезною роллю, яку відіграє графічна діяльність у розвитку мислення та пізнавальної активності учнів, їх творчих здібностей і самостійності, у формуванні спеціальних умінь і навичок. Зміст вебінару побудований так, щоб надати практичний кейс методів та прийомів для формування графічних навичок виконання геометричних побудов на конструкторському етапі проектно-технологічної діяльності на уроках технології, трудового навчання, креслення.

Тема 16. Розвиток предметної компетентності. Проектно-технологічна діяльності на уроках трудового навчання.

Ключові питання теми: Необхідність вивчення учнями креслення зумовлена не тільки його винятковим значенням у сучасному житті, а й тією величезною роллю, яку відіграє графічна діяльність у розвитку мислення та пізнавальної активності учнів, їх творчих здібностей і самостійності, у формуванні спеціальних умінь і навичок. Зміст вебінару побудований так, щоб надати практичний кейс методів та прийомів для формування графічних навичок виконання геометричних побудов на конструкторському етапі проектно-технологічної діяльності на уроках технології, трудового навчання, креслення.

Тема 17. Методи проектування: інструменти для успішної проектно-технологічної діяльності учнів на уроках технології у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Сучасний учитель технологій повинен володіти не лише знаннями з предмета, а й уміннями організовувати навчальний процес так, щоб учні могли реалізувати свої ідеї через проектну діяльність. Проектна робота є важливим інструментом, який дозволяє учням розвивати різноманітні навички, необхідні для успішного життя в сучасному світі. Методи проектування відіграють ключову роль у навчальному процесі. Вони надають учням можливість втілювати свої ідеї в реальні продукти, що, в свою чергу, сприяє розвитку їхньої креативності та підприємливості. Вчитель, використовуючи ці методи, може створити умови для формування технологічної компетентності учнів. Вебінар, присвячений методам проектування, є надзвичайно актуальним у контексті реалізації Державного стандарту базової середньої освіти. Згідно з цим стандартом, технологічна освітня галузь повинна забезпечити формування в учнів здатності визначати та розв'язувати практичні й творчі завдання. Проектно-технологічна діяльність стає провідною формою організації освітнього процесу, що сприяє розвитку критичного мислення та вмінь працювати в команді. На вебінарі учасники отримають практичні приклади з власного досвіду, що

допоможуть їм зрозуміти, які методи проектування варто використовувати на різних етапах роботи над проектом. Обговоримо також, як адаптувати ці методи до вікових особливостей учнів та інтегрувати їх з іншими підходами сучасної освіти. Сучасний вчитель технологій має величезний потенціал для впливу на розвиток учнів через проектну діяльність. Використання методів проектування не лише підвищує якість навчання, але й формує у школярів важливі життєві навички, які знадобляться їм у майбутньому.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Академічна доброчесність у середній школі: методичні рекомендації. URL: <https://tinyurl.com/chesnist>
2. Бзовська Л., Ковнацька Р. Навчаємося через гру. Добірка ігрових вправ для учнів I-III класів. Львів : ЛМГО «Центр освітньої політики», 2020. 304 с.
3. Бівол О. С. Проблемно-пошукові методи навчання на уроках у початкових класах як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Таврійський вісник освіти. 2012. № 3 (39). С. 103-107.
4. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. Київ: Знання, 2013. 207 с.
5. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://bit.ly/3WgK1Ou>
6. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
7. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3BypwoI>
8. Бріер Д., Скотт К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів :

Свічадо, 2015. 448 с.

9. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
10. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
11. Все для школи: графіка, оформлення, дизайн. URL: <http://all-for-schools.blogspot.com>
12. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
13. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
14. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч.-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
15. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
16. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152 с.
17. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
18. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
19. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
20. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
21. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
22. Коноваленко Ю. Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники – розбираємось хто це. 2017. URL: <https://bit.ly/3UjIRjX>
23. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
24. Концепція «Нова українська школа. (2016, 27 жовтня). URL: <https://bit.ly/3FfTyQo>
25. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
26. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
27. Машовець М.А., Науменко М.С. Особливості емоційно-ціннісного спілкування в сучасній українській сім'ї. Молодий вчений. 2018. № 8.1 (60.1). С. 80 - 84.
28. Мойсеюк Неля. Педагогіка. URL: <https://bit.ly/3z9M8cc>
29. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа : теорія і практика формування оцінювання у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». / О.Фідкевич, Н.Бакуліна. Київ : Генеза, 2019. 64 с.
30. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
31. Нова українська школа - школа майбутнього: збірник інформаційних та дидактичних матеріалів / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 182 с.

32. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
33. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://bit.ly/3ср4kЕх> (дата звернення 14.05.2020).
34. Новак В. О. Організаційна поведінка: підручник / В. О. Новак, Т.Л.Мостенська, О. В.Ільєнко. Київ: Кондор, 2013. 498 с.
35. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36-42.
36. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкільця / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VVlO0D>
37. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYtQA>
38. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>
39. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
40. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
41. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
42. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
43. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
44. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>.
45. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти : наказ МОНУ від 01.04.2022 №289. URL: <http://surl.li/coorq>
46. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
47. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
48. С. 9-14.
49. Семиліт М. В. Проектування майбутнього особистості. Черкаси, ЧОППОП, 2001. 88 с.
50. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа.URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
51. Скидан М.А., Євдін О.М. , Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарев О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний

- посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
52. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 тт. Київ: «Рад. школа», 1976. Т. 2. С. 600-601.
 53. Тимошко Г. М. Особливості розвитку організаційної культури керівника в системі управління загальноосвітнім навчальним закладом. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. / ред. кол.: О. Л. Ануфрієва та ін. Київ, 2005. Вип. 3 (16). 2011. 588 с.
 54. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
 55. Траутманн, Франц. Керівництво по інтерв'ї. Інститут Трімбос (Інститут психічного здоров'я і залежностей Голландії). Управління ООН по наркотикам і злочинності. Проектне Бюро в Балтійських країнах, 2010. 18 с.
 56. Фідкевич О., Богданець-Білооскаленко Н. Нова українська школа : теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
 57. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт.кол. Київ, 2019. 272 с.
 58. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : навчальний посібник / Л. Л. Хоружа. - К. : «Академвидав», 2012. - 208 с.
 59. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 224 с.
 60. Чмут Т. К., Чайка Т. Л. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. Чернівці : Вид-во Знання, 2007. 204 с.
 61. Ehsan Taebi. Reflection in a Spontaneous World. URL: <http://surl.li/eakxc>
 62. European Diploma in Psychology: Draft Proposal prepared for consultation from the EuroPsy2 Project Group. Version 2.7 revised. October 2003. URL: <http://www.europsy.eu.com>

Додаткова література:

1. Біла книга. Діяльнісний підхід у школі./ Р. Паркер, Б.С. Томсен. The LEGO Foundation, 2019. 75 с. URL: <https://cutt.ly/H1FE8Wy>
2. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К.: Дніпро, 1990. 262 с.
3. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
4. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
5. Коберник О. М. Проективна педагогіка і національна школа. Шлях освіти. 2006. № 7. С. 7-9.
6. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
7. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx>
8. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2250.pdf>
9. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
10. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Вашуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
11. Нова українська школа : український правопису системі формування орфографічної компетентності в учнів початкової школи із

застосуванням правил українського правопису : навчально-методичний посібник. / Н. Воскресенська, М.Коновалова, І. Літвінова, О.Якименко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 160 с.

12. Онопрієнко О. Нова українська школа : інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
13. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
14. Пішун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.
15. ТОВТО : Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства // За заг. ред. Наталії Трамбовецької. -Київ, 2017. -53 с.
16. Фісун О.В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34, 133-139.
17. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
18. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ., 2019. 168 с.
19. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71
20. Rubin, S., & Schechter, N. (1997). Exploring the social construction of bereavement : Perceptions of adjustment and recovery in bereaved men. American Journal of Orthopsychiatry, 67, 279-289.